

Analysavdelningen
Enheten för samhälle och miljö
Ingela Lindqvist
ingela.lindqvist@energimyndigheten.se

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande angående betänkandet Beskattning av mikroproducerad el

Sammanfattning

- Energimyndigheten avstyrker förslaget om skattereduktion.
- Energimyndigheten tillstyrker förslaget att upphäva skattebefrielsen från energiskatt för vindkraftverk som inte yrkesmässigt levererar el.
- Energimyndigheten avstyrker förslaget att flytta skattskyldigheten från elhandlarföretagen till elnätsföretagen.

Energimyndighetens ställningstagande

Energimyndigheten är positiv till att främja förnybar mikroproducerad el. Det bidrar till att vi utöver vatten- och kärnkraft får ett förnybart tredje ben i den svenska elproduktionen, vilket hjälper Sverige att nå upp till de miljö- och klimatmål som Riksdagen och EU har fastställt.

Förbättrade möjligheter för mikroproducerad el kan också understödja den spirande industrin inom energiområdet, bland annat genom att främja en hemmamarknad för lovande svenska innovationer. Utbyggnad av kraftproduktion i konsumentledet kan ersätta köpt el och därigenom öka konsumentens kontroll över sina elkostnader. Här ska även nämnas att solceller som sätts upp i bebyggelse inte konkurrerar om värdefull markareal och orsakar heller inget buller. En storskalig utbyggnad av mikroproducerad el kan även medföra positiva regionalpolitiska effekter.

Det finns därmed flera goda skäl till varför det är positivt att främja mikroproducerad förnybar el. Frågan är dock om den i betänkandet föreslagna skattereduktionen är det lämpligaste sättet att göra detta på. Energimyndigheten anser inte att den frågan går att besvara utifrån det underlag som presenteras i utredningen.

En av de stora fördelarna med nettodebitering är att det är ett enkelt och pedagogiskt system. Den föreslagna skattereduktionen är däremot krånglig och svår för mikroproducenten att tillämpa. Energimyndigheten anser därför att det

bör utredas hur syftet att effektivt främja mikroproducerad energi kan uppnås, detta i kontrast till att skapa ett system med syfte att vara så snarligt nettodebitering som möjligt. Det är även viktigt att samordna en ny stödform med befintliga styrmedel på området såsom elcertifikatsystemet.

Energimyndigheten ser det som positivt att skattebefrielsen från energiskatt avseende vindkraftsverk som icke yrkesmässigt levererar el upphävs.

Vidare anser inte Energimyndigheten att det är klargjort att det finns tillräckliga skäl för att flytta skatteskyldigheten från elhandlarföretagen till elnätsföretagen. Mot bakgrund av vad Ei:s expert i utredningen anför i sitt särskilda yttrande finns det anledning att avvakta den närmare utformningen av en nordisk slutkundsmarknad innan en så omfattande åtgärd genomförs.

Synpunkter på skattereduktionens utformning

Energimyndigheten ser det som centralt att nya styrmedel som syftar till att främja förnybar energi samordnas med befintliga. Elcertifikatsystemet är ett effektivt och kostnadseffektivt styrmedel när det gäller att öka mängden förnybar elproduktion. Systemet är dock inte anpassat efter att ta emot stora volymer av mikroskaliga anläggningar. Den administration en ansökan om elcertifikat kräver både av den enskilde producenten och av den handläggande myndigheten motiverar inte den begränsade inkomst rätt till elcertifikat kan innebära i dessa fall.

Energimyndigheten anser därför att det inte ska vara möjligt att uppbära elcertifikat i de fall man är berättigad till skattereduktion.

Energimyndigheten anser inte att säkringsgränsen på 63 ampere är en lämplig avgränsning rörande vad som ska räknas som mikroproduktion. Definitionen borde istället harmoniseras med vad som gäller för övriga styrmedel som syftar till att främja förnybar energiproduktion såsom elcertifikatsystemet.

Energimyndigheten förordar därför en effektgräns på 50 kW.

Ännu ett styrmedel på området är ursprungsgarantier. Det saknas möjlighet att utesluta grupper av producenter från rätten att erhålla ursprungsgarantier. Här ska dock noteras att skattereduktionen kan komma att innebära en betydande kostnad för Energimyndigheten som handlägger ansökningarna om tilldelning av ursprungsgarantier. Att handlägga en ansökan om ursprungsgarantier tar ca 3-4 timmar, det är också en kvalificerad arbetsuppgift vilket kräver kvalificerad arbetskraft. Detta ska sättas i relation till att 1 TWh el från mikroproducerad el (räknat på i sammanhanget förhållandevis stora solcellsanläggningar, 50 kW_p) resulterar i runt 20 000 anläggningar som samtliga kommer att vara berättigade till ursprungsgarantier.

Elcertifikat handlas på en öppen marknad. Förslaget om skattereduktion syftar till att öka mängden mikroproducerad el vilket kommer att innebära en ökning av mycket små aktörer. Energimyndigheten menar att det här föreligger en risk att detta kan verka marknadsstörande både på handeln med elcertifikat.

Detta innebär inte på något sätt att Energimyndigheten motsätter sig stödsystem till förmån för mikroproducerad förnybar el utan enbart att det finns konsekvenser av det befintliga förslaget som måste beaktas.

Mot bakgrund av detta anser dock Energimyndigheten att det är olämpligt att som utredningen förordar "... avvakta med eventuella ändringar i elcertifikatsystemet till dess att man kan se vilka effekter de förslag som nu läggs fram får". Konsekvenserna av ett införande behöver beaktas och hanteras med avsevärt bättre framförhållning än så.

Vidare är småskalig vattenkraft ett produktionsslag som kan ge upphov till betydande skador på vattendrags ekosystem, bland annat vad gäller biologisk mångfald. De skador verksamheten kan orsaka vägs inte alltid upp av den begränsade elproduktion mikro kraftverk kan leverera. Mot bakgrund av detta och det omfattande arbete med att miljöanpassa den svenska vattenkraften som krävs för att Sverige ska leva upp till kraven enligt EU:s ramvattendirektiv bör vattenkraft inte omfattas av förslaget. Här ska även noteras att det sannolikt är ett mycket begränsat antal kraftverk som skulle falla in under gränsen på 50 kW varför det är lämpligt att utesluta vattenkraften redan av den anledningen.

I jämförelse med nettodebitering framstår skattereduktionen som krångligare och belöningen i form av skattereduktion erhålls först ett år senare. På det stora hela utgör skattereduktionen därför ett sämre alternativ ur mikroproducentens synpunkt. Mot bakgrund av detta och behovet av att främja mikroproducerad förnybar el anser Energimyndigheten att den skattereduktion som kan erhållas per kWh bör höjas.

Sammanfattning av synpunkter på skattereduktionens utformning

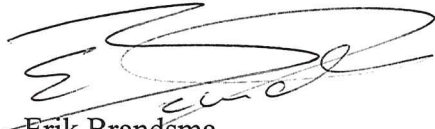
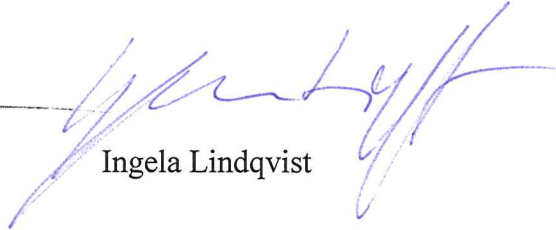
- Samma anläggning bör inte kunna uppbära både elcertifikat och skattereduktion.
- Säkringsgränsen på 63 ampere bör ersättas av en effektgräns på 50kW.
- Handläggning av ursprungsgarantier är en kostnad som inte beaktats.
- Det är olämpligt att avvakta vilka effekter skattereduktion får på elcertifikatsystemet innan eventuella justeringar vidtas.
- Småskalig vattenkraft bör inte ges möjlighet till skattereduktion.
- Skattereduktionen bör höjas.

Specifika synpunkter

Det ska här även noteras att det finns betydande brister i flera av de beräkningar som redovisas i utredningen. Bland annat underskattas förslagets potential och därmed även de offentligfinansiella kostnaderna.

I utredningen benämns elcertifikatsystemet även som ett statligt stödsystem. Detta är dock felaktigt eftersom systemet är ett marknadsbaserat styrmedel.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Erik Brandsma. Vid den slutliga handläggningen har därutöver deltagit avdelningscheferna Anita Aspegren, Mattias Eriksson, Zofia Lublin, Birgitta Palmberger, ställföreträdande avdelningschefen Anne Norstedt, direktören för strategiska frågor Anneli Eriksson och enhetschefen Tobias Persson. Föredragande har varit handläggaren Ingela Lindqvist.

Erik Brandsma
Ingela Lindqvist